

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne odziva.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč.

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za več kratko naročilo s primernim popustom Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd., se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadst..

Poljudno delovanje na Angležkem.

(Special Adolf Ribnikar.)

(Zvršetak.)

Oxfordsko vseučilišče se odlikuje s tem, da je prvotni načrt kmalu razširilo z močnimi dodatki. Predavanje, navodilo, pogovaranje, vse je bilo dobro; a uvideli so, da za literaturo, naravoslovje itd. ne zadostuje še vse to, marveč da je treba tudi knjig. A kako mesto bi nudilo za take predmete primerne knjige, v katerem mestu si lahko izposoditi iz knjižnice? Kamor pogledamo — nič! Oxford se je odločil poslati za to na deželo knjižnice. In kakor so potovali učitelji od kraja do kraja, tako romajo sedaj po svetu knjižnice. Od tudi izvira ime takozvanih »potujočih knjižnic«. Seveda je to naredba, kakor je tudi bila pametna in potrebna, vzbujala sicer povsod smeh, zaničevanje in tudi strah. Polagoma so se pa vendarle navadili tudi na njo in so jo visoko cenili njeno vrednost.

Med letom 1880—85 so napočili za poljudno gibanje žalostni časi. Splošno vidimo nazadovanje. Oxford je celó popolnoma prenehal s delom. Glavni vzrok so bile finančijelne težave, a še huje je bilo to, da so se ljudje že vsega naveličali. Mnogi so seveda prišli s početka le iz radovednosti na predavanja, ne da bi imeli veselje pa z miseljo na resno delo; poleg tega pa so se ljudje zelo motili, ker so pričakovali takoj velikega uspeha. Pač britka šola za agitatorje te struje, ki jih je učila, da uavaden človek ne mara imeti veliko opravil; z gospodo in da ga nevednost navadno prav nič ne vznemirja. Na drugi strani pa je bila tudi šola za inteligentne ljudi, ki so tudi mislili, da vse to prirejejo le v zabavo ne pa v sistematično šolanje. Med tem, ko je tako na jednom koncu Angležke zanimanje skoraj popolnoma zamrlo, se je na drugem jašilo bolj in bolj. Tam pa stvar najboljše proslave, ko se za idejo zavzemajo največ dam in premožnejši ljudje srednjega stana.

Delegati Oxfordskega oddelka za popularno delo kar niso mogli mirovati in leta 1892 so ukrenili zopet nekaj novega. V Readingu, mestu 50.000 prebivalcev, ležečem ne daleč od Oxforda, so združili vsa društva, ko so imela namen razširati izobrazbo in sicer ne le mestna marveč tudi ona iz okolice. Szidali so poslopje, katerega so krstili: »Ljudska visoka šola v zvezi z vseučiliščem«.

To bi bil kratek pregled napredka in težen poljudnega dela angleških univerz. To delo so še pred malo letu smatrali za slabo taki ljudje, ki so faktično umeli vzgojo. Govorili so s početka, da ne more imati dobrega uspeha, češ, da sloni na napačnem zapopadku ljudske potrebe. Ne da bi vedeli zakaj in kako so trdili, da so razširjevalci te ideje neizkušeni entuzijasti, od katerih ni pričakovati praktičnega človeškega razuma! Veliko jih je celo govorilo, da bi se oče vsega zlega ne mogel zmisлити boljega načrta za razrušenje angleške države, nego je bil storjen s poljudnim delom. Vzlie tem na sprotstavom je gibanje brez državne podpore postalo bolj in bolj močno in se razširilo preko vse Angležke in Walesa, čez meje na Skotoko, Irsko itd.; čez morje pa po Ameriki, Afriki, Avstraliji.

A niso edino le univerze delovale poljudno. Ob tej priliki moramo imenovati akademika: Dennisona pa Teymbeea. Dennison je prvi začel zahajati med narod in študirati njegov polo-

žaj, njegovo dušo. Dvoje je trdil pozneje na podlagi praktičnih izkušenj: 1.) da ljudje ne morejo postati bolj izobraženi dokler so v isti družbi. 2.) pa da zaleže re-vežu veliko več pouk nego pa miloščina. Znano je, da so ga dijaki začeli posnemati v velikem številu in da se je kmalu osnovala krepka dijaška organizacija za poljudno delo, za katero je pač največ zaslug imel Teymbee. Ta moč je bil eden najvestejših in najumljivejših oznanjevalcev novega evangelja. Umrli je že v 30. letu, a storil s poljudnim delovanjem za vse človeštvo nekaj večnega. Zato so dali njegovo ime velikemu Settlements Institution v Londonu. Danes take zavode splošno po celem svetu po njem imenujejo.

Ker smo že pri Settlements-u, pri tej najmodernejši naredbi, naj opišem nekoliko njegovo delovanje. To je visoka šola, zabavišče, klub, vzgojevališče itd. Ako ima kdo veselje za klasične ali moderne jezike, za literaturo, zgodovino, socijalno vedo: v Teymbee Hall lahko obiskuje te predmete, eel tečaj predavanj za 1 šiling (60 nč.) Lahko se popolnoma izobrazi tehnično in trgovinsko. Ako si muzikaličen, sodeluješ lahko pri orkestru ali poješ na koru. Obstoji tudi oddelek za prvo pomoč o neugodah, kakor tudi dobro izveščana sanitetna kolona.

Vsakolletna izložba umetniškega oddelka priča o talentu, veselju in pridnosti za umetniško delovanje v Angležih. Ob četrtkih zvečer se sestajajo, kjer se pogovarjajo o vseh važnih dnevniških vprašanjih. V oddeku za časopise učijo učenca čitati časopise z razumom in koristijo, kakor tudi vzbujati zanimanje za politično življenje. Ob sobotah so predavanja o tujih deželah, ilustrirana s podobami skioptike. Angleži pa tudi v resnici potujejo. Večkrat izletajo v okolico in večkrat obiskujejo londonske znamenitosti. Za večja potovanja pa imajo celo klub. Z malo prispevnino dosežajo kaj veliko. S tem da se pogaja klub z železniškimi direktorji in hoteljeji, je mogoče potovati celo v Italijo in Francosko, kamor bi sredstva posamičnikova ne dopuščala nikdar.

Prijatelji fotografije se uče v ateljeju in kemičnem laboratoriju. Telovadski pa futbol-klub skrbita za šport. Kdor nahaja zadovoljnost v igranju šaha, more pristopiti klubu za — šah.

Nekaj posebnega so še nekaki »dijaški domovi« s popolno oskrbo. Njihov namen je: pridobivati na ta način nov rod mladeničev za višje ideale, organizatorje, ki vzbujajo v življenju zanimanju za povzdigo naroda. A za veličansko dobroto zahtevajo le, da ti učenci — ki so ponajveč kaki pomočniki — žrtvujejo nekaj svobodnih večerov za učenje in da vsakdo po svoji moči pomaga socijalno delati. Za ljudsko šolske učitelje in učiteljice je Teymbee Hall pravo središče duševnega življenja, kjer imajo tudi klub za svoje specialne interese.

Kakor je razvidno iz povedanega, so Settlements i vendar le ljudske univerze v zvezi z dijaškimi domovi iz zabavami! Samo s tem se je kazalo pa le njihovo jednostransko delo, kajti oni delujejo tudi veliko tako, da javnost sploh ne ve! Kakor naloge si stavljajo med drugimi: pobijanje beračenja, uboštva, miloščine, kakor tudi vsake nepoštenosti in nečestne dobrote. Vse to hočejo in skušajo nadomestiti s pametno odpomočjo, ki vodi do boljšega cilja. Kajti veliko več pomaga, če hodi inteligenca osebno med ljudstvo, nego pa z danjem dvomljive in trenutne miloščine!

Tako delovanje, tako gibanje je pač posnemanja vredno in gotovo poučljivo za vse prijatelje izobrazbe! A vse to še ni vse delo in konec dela, marveč le začetek poljudnega gibanja!

Politični pregled.

V Trstu, 15. decembra 1902.

Spravna akcija. Češki protipredlogi, izdelani po dru. Krumafu stavljajo — kakor posnemljemo iz »N. Fr. Presse« — na prvo mesto češki notranji uradni jezik ter razvijajo program za uravnavo jezikovnega vprašanja na Češkem in Moravskem. Elaborat obseza udi kritiko nemških predlogov ter izvaja, koliko bi Čehi mogli vsprejeti od nasvetovane razdeljenja po okrožjih. Kompetenca okrožnih zastopstev naj bi se bolj utesnila, nego hočejo nemški predlogi.

Predlog, naj bi se taksativno navedli slučaji, za katere bi veljal češki notranji jezik, odklanjajo sploh češki protipredlogi. — Spravno konferenco skliče vlada.

Dne 18. t. m. bo zadnja seja zbornice poslancev pred Božičem in se državni zbor le odgodi. Vesti o zaključanju sedanjega zasedanja so bile torej neosnovane. Med tem časom bo — kakor poroča »Politik« — g. Koerber moral s cesarsko naredbo dekretirati proračunski provizorij in bo moral pozneje zaprositi zbornico za pritrjenje. V bližnjih dneh se določi, kdaj se državni zbor snide po novem letu. Isto tako se bo moralo te dni — po priobčenju čeških protipredlogov — določiti, kdaj in v kateri obliki se skliče pravna konferenca.

Neki jugoslovanski poslanec izvaja v »Information«, da naj Čehi ne sodijo čeških predlogov le s stališča svojega neoporečnega prava, ampak umislijo naj se v položaj Nemcev, ki so še polni predsodkov nasproti Slovanom, katerih duševnega življenja oni ne poznajo. Če se uvažuje vse to, potem se more nemške predloge — če tudi so nevsprejemljivi — dopustiti kakor podlago za nadaljnja pogajanja. Le to da bi se moralo odločno eliminirati iz predlogov, ker bi moglo ovirati razvoj nadaljnjih prizadevanj. Kajti Jugoslovonom se bo treba tudi v najugodnejem slučaju še nadalje bojevati za vspehe. Vprašanje je le, da-li ne dosežemo te prej na tleh parlamentariške javnosti, nego po možnem zrušenju vsega parlamentarizma.

Jugoslovanski poslanec v »Information« je mnenja, da je prva pot varnejša in se boji, da bi se v brezparlamentni dobi ojačili Slovanom neodobrohotni vplivi.

Na Balkanu. Ruski uradni list piše, da položaj na Balkanu še vedno ni tak, da bi izključil težke komplikacije. Mnoga znamenja kažejo, da rastoča nezadovoljnost med pravoslavnim prebivalstvom Turčije vsled pritiska raznih macedonskih odborov provzroči splošno ustajo v prihodnji spomladi. Uradni list zatrjuje na to, da je Rusija po svojem poslaniku v Carigradu ukrenila vse potrebno, da se uvedejo reforme; Izvedenju reform pa da vsakakor škoduje ustaško gibanje, ki daja Turčiji pretvezo, da postopa proti upornikom in na ta način zavlačuje uvedeno reform. Vsled tega pozivlje ruski list slovanske narode na Balkanu, posebno Srbijo in Bolgarijo, naj Rusiji ne otežujejo stališča in naj pomirljivo uplivajo na Mace-donce, ker jedino to bi moglo dovesti do končnega urejenja v Macedoniji.

Akcija proti Venezueli. — Nemški odposlanec v Caracasu (Venezueli) je dne 10. t. m. brzojavil svojej vladi, da je dobil odgovor venezuelske vlade na ultimatum, predložen dne 7. t. m., v katerem odgovoru se odklanjajo vse zahteve Nemčije.

Iz Berolina poročajo, da tudi Italija porabi sedanji položaj, da bo od venezuelske vlade zahtevala poplačilo nakaterih odškodnin, katere imajo dobiti laški podaniki.

Blizu mesta La Guayra, ki je blokirano po nemških in angleških vojnih ladjah, nahaja se 3200 mož venezuelske vojske. Ve-

nezuelske oblasti so zaplenile angleški parnik »Tocaze« v Puerto Cabello, a so ga predvčerajšnjim zopet izpustile na svobodo. — Ker pa niso hotele dati Angležem zahtevanega zadoščenja, sti angleški vojni ladiji »Charybdis« in »Vine« bombardirali utrdbo in carinarsko poslopje v Puerto Cabello. Iz utrdbe so nekaj časa odgovarjali s streljanjem, a so kmalu ponehali. Mesto ni bilo po bombardiranju nič poškodovano.

Včeraj sta imela predsednik Zjedinjenih držav Roosevelt in državni tajnik Hay konferenco, na kateri je bilo sklenjeno, da se Zjedinjene države ne bodo resno umešavale v konflikt z Venezuelo.

Kakor druge, tako je Venezuela odklonila tudi zahteve italijanske vlade. — Italija je namreč zahtevala 63.000 dolarjev odškodnine, katere je baje Venezuela že dolga časa dolžna laškemu podanikom.

Tržaške vesti

Iz osrednje zveze slovanskih novinarjev. Dne 1. t. m. bila je v Pragi seja odbora »Osrednje zveze slovanskih novinarjev«.

Predsedoval je urednik Josip Holeček, podpredsednik »Zveze«. Navzoči so bili odborniki F. Hovorka, I. Klecanda, Jos. Kuffner, R. Cejnek, P. Blažek, I. Vejvara in dr. R. Baxa. Opravičili so svojo odsotnost: urednik »Gazete narodove«, posl. Theophil Merunowicz in urednik B. Knechtl (»Pozor«).

Po otvorjenju seje prečital je tajnik R. Cejnek dopis ljubljanskega župana, g. Ivana Hribarja v stvari ustanovitvenja društva slovanskih novinarjev in dopisa posl. Th. Merunowicza in urednika Mončelovskega v stvari ustanovitvenja društva galicko-maloruskih novinarjev, katerega pravila so bila »Zvezi« predložena. Društvo čeških žurnalistov, združenje čeških novinarjev na Moravskem in v Sleziji in združenje čeških žurnalistov v Plznu naznanilo so »Zvezi« svoje mnenje o načrtu novega tiskovnega zakona. Nadalje je bil prečitan dopis »Kroga čeških pisateljev«, v katerem se ideja urednika Kuffnerja, da bi »Zveza« objemala tudi češke pisatelje, radostno pozdravlja in se izreka načelno soglasje v vsem, kar se v tej stvari stori. — Posl. Th. Merunowicz sporočil je zvezi o korakih, katere je storil on v službi z drugimi, v to naprošenimi poslanci, za reorganizacijo c. kr. korespondenčne pisarne.

Nadalje sledila je splošna razprava o plzenskem shodu slovanskih novinarjev. Po daljši debati, katere so se udeležili gg. Hovorka, Kuffner, Klecanda, Jonaš (predsednik plzenskega društva slovanskih novinarjev), Cejnek, Vejvara in Blažek, je bilo sklenjeno, da se bo shod slovanskih novinarjev vršil o binkošti in sicer v dneh 31. maja, 1., 2. in 3. junija v staroslavnu Plznu in da se to sporoči plzenskemu županu.

Prihodnja odborova seja bo v ponedeljek, dne 5. januarja 1903.

»Slovenec« gospodom pri »Slovencu«. Državni poslanec gospod dr. Ignacij Žitnik priobčuje v sobotnem »Slovencu« članek o — če smemo tako reči — aferi g. Plantana, radi katere je »Slovenski Narod« (kar omenjamo za danes le mimogredé) prav neusmiljeno opsoval tudi nas.

V članku gospoda državnega poslanca Žitnika čitamo tudi nastopno aktuvelno in opravičeno rekriminacijo:

»Odkrito izpovem, da so bili časi, ko me je v srce bolelo, ako sem moral za tuje politične grehe, zmote in intrige stati na javnem odru v zasmeš škodoželjnega in radovednega občinstva. Danes sem hladen vspricho perfidnih napadov od strani oseb... itd. itd.«

Mi verujemo gospodu dr. Žitniku, da boli šloveka, ako mora držati hrbet, da padajo nanj batine za to, kar je, in tudi za to, česar ni storil! Ravno zato pa bi prosili gospode pri »Slovenec«, naj malce upogledajo v številke »Slovenca« zadnjih par tednov, kjer najdejo, kako oni loputajo po osebah, kako so prav nelepno stikali: kdo je pisal?! — mesto da bi bili le zavračali, kar je bilo pisano!

Nič niso pomislili, da ob takim stikanju se prav lahko zgoči, da — cepce pade po »nekrivem«!

Gospod dr. Žitnik jim je povedal v »Slovenec«, da to je ludo, da boli; gospodje pri »Slovenec« naj uvažujejo resnične besede, ki jih je iz peresa somišljenika jim in sodrudnika priobčil — »Slovenec«.

Bodi jasno! Zadnje čase se je začelo v Trstu nekoliko bolj paziti na tuje, brezposelne elemente, kar je grozno razburilo živce tržaškim Lahonom. Že mesec dni se zvišajo na vse mogoče načine ter iščejo izgovorov in obrambe v prilog raznim semkaj došlim brateem iz — kraljestva.

Delali so na to, da bi mestne oblasti »energično« nastopile proti izganjanju dvomljivih »galantomov« iz »blažene« dežele, toda nekaj je vmes, ki brani, da ne morejo kakor bi radi. Pred vratmi so namreč — mestne volitve! Takov korak magistrata pa bi mogel ob sedanjem razpoloženju nepovoljno vplivati na p. n. vollee in na izid volitev! Posrečilo se jim je pa mobilizirati in postaviti v kontribucijo trgovsko zbornico, katere predsednik je šel v ogenj za camorro, a vsepe menda ni bil povsem dovoljen!

Ker je pa tu nekaj »patrijotičnih« listov, ki so vendar tega menenja: da kruha treba dati najprej tržaškim delavcem in da naj, ako ni zadostno domačinov, delajo tu v prvi vrsti avstrijski podaniki in še le potem delavci iz tujih držav, je med camorro navstal — ogenj v strehi!

Sobotno glasilo tržaške camorre, takozvani »Indipendente«, nastopa povsem odkrita regnicolom v prilog in na škodo vsem avstrijskim podnikom! »Ako je Tržačanov — tako piše ta list —, ki so brez dela, naj se jih vsprejme na vsa ona dela, koder delajo danes razni Kraševci, Štajerci in Hrvatje, ki prihajajo semkaj sovražiti našo narodnost! Mi rajše vidimo tu delavce iz Italije, ki so bolj pametni, bolj pridni in bolj varčni — nego pa, kakor rečeno, razne Kranjce, Hrvatje in one s »enfam« na klobuku (Nemce)!«

Ni li to krepka in jasna izjava?!

Sedaj torej vemo, kje se nahajajo najpridnejši in najboljši delavci vsega sveta! Sedaj vemo, kje žive skoraj sami mirni in trezni poštenjaki! Vsa ta dobrot izhaja iz laškega kraljestva in kedor ne verjame, naj čita omenjeno glasilo, ki je ob enem glasilo laškega parlamenta!

Prvenstvo med tržaškim delavstvom morajo imeti seveda le bratci iz Italije, ki so menda toliko zaslužni za naše zemlje in ki so evet pridnosti in poštenja! Kranjci, Kraševci, Štajerci, Hrvatje in Nemci naj gredo, kamor hočejo, samo v Trst naj ne hodijo, ker bi tu zasluženi denar tudi puščali v dom. A ravno tega ne sme biti! Denar treba odpošiljati ven iz države, kakor delajo regnicoli! Slovence treba sovražiti in po mogočnosti delati za — Italijo! Potem še le naj kedo pride sem na avstrijska tla iskat si kruha! Da ste torej čuli, vi na redarstvu in v »rumeni hiši«! Vi morate izgnati prej vse avstrijske delavce — potem še le smete položiti roko na »najpoštenjše« in »najpridnejše« možakarje iz bližnjega kraljestva — to pa le, ako v to privoli tržaška camorra!

Daleč jo je pritiral tisti vladni zissem, ki je favoriziral in favorizira komunalne oblastneže in gospodovalno stranko, katere govorita glasno in brez obzira, da je Trst že tako dozorel: gotovi sméri, da gre tu pravica državljana iz Italije pred pravico državljanu Avstrije! Tu je menda že tako glasno in jasno, da mora čuti vsakdo, ako ni povsem gluhi, in videti, ako ni povsem slepi! Le naš vladni zissem ne vidi nič in ne čuje nič. Ali je res gluhi in slepi? Ali pa le noče videti in noče čuti? Prvo bi bilo usoden defekt, drugo pa nekaj družega, nerazmerno hujega: nekaj nezasiščenega!

Mi pa smo dobro umeli izjavo v »Indipendente«, kaj ne?! V Trstu ne sme delati oni, ki plačuje v Avstriji denarne in krvne

davke! Tu ne sme delati oni, ki bo moral eventualno žrtvovati vse in tudi življenje za to državo. Ne, tu naj delajo in služijo le oni, ki so že in bodo v danem slučaju še — streljali na avstrijske vojake in nam morili naše vladarice!

Tako hočejo signori, v katerih imenu govori »Indipendente«. In to so mogočni in vsemočni gospodje v našem Trstu!

Ti gospodje govorijo jasno! Bodi torej enkrat jasno tudi onim (nam je že davno), ki imajo tu ne le prvo in glavno besedo, ampak tudi — svete dolžnosti!

Radi dvojezičnih napisov na postajah nove istrske železnice. Oibor političnega društva »Elinosti« imel je v soboto zvečer sejo, v kateri je sklenil odposlati železniškemu ministru protest proti poskusom laškega političnega društva za Istro, da bi se na postajah nove istrske železnice uveli samolazki napisi.

Zveza bolniških blagajin. Včeraj je bilo vsakoletno zborovanje delegatov bolniških blagajin. Slovenskih delegatov je bilo 25 ali 26, laških pa menda samo 5 ali 6.

Tem povodom pozivljamo italijanske liste, naj nam pejasnijo nastopni fakti:

Zbor delegatov je včeraj razpravljalo o prošajah nekaterih blagajin: bodi za odpis dolga, bodi za znižanje obresti, bodi za poplačilo obresti, bodi za podaljšanje roka za povrnitev dolga. Kako pa prihaja, da so tudi letos ta beračenja došla izključno od italijanskih blagajin?!

He, kako je to? Italijani reprezentirajo kapital, oni so jedini kulturni živelj, oni so toli izborni administratorji, da že radi tega morajo ostati gospodarji v deželi — a nekateri njihove blagajne beračijo vedno, ker so vedno v kritičnem stanju, došlim slovenske blagajne, vodjene od inferijornih ljudj, izhajajo lepo in brez beračenja!

O vzrokih mislerji v italijanskih blagajnah bomo še govorili.

Miklavžev večer pri sv. Ivanu. Kakor že dolgo vrsto let, tako je prišel tudi letos k sv. Ivanu sv. Miklavž s svojim nebeškim sijajem. Ker je pri sv. Ivanu mnogo prav pridnih otrok in odraslih, zato je tudi prinesel obilo krasnih darov, za kar mu bodi srčna hvala. Pred Miklavževim nastopom odlikovali so se vrli otroci: Vera, Vida, Milan, Stanko in Marij v lepih otroških prizorčkih. Izvaredno je pa ugajala igrice »Lokavi snubač«, v kateri so se odlikovale posebno g. g. Poniž in Odrinal s svojim ljubkim in naravnim nastopom. Gosp. Nardin in Kuret bila sta prav v svojem elementu, prvi kakor župan, drugi kakor ljubimec. Miada Polona se je kretala tudi povsem pripravno in lepo. Če se povemo, da so bile manjše uloge v dobrih rokah gg. Negode-ta, Jakliča, Persiča in Ponikvarja, ki so izbrani igralci šare garde, tedaj je umevno, da je igra izvrstno ugajala in da je bila mojstersko uprizorjena. Kaj takega bi res želeli večkrat videti tako ob nedeljah popoldne. Z malo vetopnino se privabi ljudi, kateri imajo gotovo večji moralni in materialni dobiček, kakor če posejajo cele popoldneve po krmah. No, upamo, da, ko bo dovršen »Narodni dom« pri sv. Ivanu, se tam razvije povsem novo življenje, kajti izbornih moči tam ne manjka, treba je še samo dobre volje.

Gosp. Hanibal Škrl je poslal o priliki sv. Miklavža zaboj 100 biškotov sv. Cirila in Metodija. Te je sv. Miklavž razdelil med otročiče otroškega vrta. Srčna hvala vrlemu gospodu, ki se nas spominja c vsaki priliki. Slovenci! kupujte le Ciril Metodijeve biškote, ki so fini, a poleg tega ima še naša uboga družba kaj haska!

Razpis dijaških ustanov. C. kr. deželna vlada za Kranjsko razpisuje med drugimi tudi sledeče dijaške ustanove:

Deseto mesto dijaške ustanove Jožefa Gorupa, vsako v letnem znesku 500 K. Ta ustanova se more uživati na srednjih in visokih šolah, in se poviša na letnih 527 K, kadar uživalec ustanove dojde na visoke šole.

Pravico do nje užitka imajo:

- a) dijaki slovenske narodnosti iz ustanovničkovega sorodstva;
- b) dijaki slovenske in hrvatske narodnosti s Kranjskega, Štajerskega, Koroškega in Primorja, t. j. iz Trsta, Gorice in Gradišča, iz Istre, potem z Reke in iz hrvaškega Primorja, in kadar bi ne bilo teh, dijaki drugih slovanskih rodov sploh. Pravica podeljevanja pristoji ustanovniku.

Prvo, drugo in tretje mesto Jožefa Gorupa cesarja Franca Jožefa I. jubilejske ustanove za trgovinske akademike slovenske narodnosti po letnih 620 K.

Pravico do nje užitka imajo trgovinski akademiki slovenske narodnosti na trgovinskih akademijah na Dunaju, v Gradcu, v Trstu in v Pragi, in sicer:

1) Sorodniki ustanovnika in njegovih uslužbencev;

2) slovenski trgovinski akademiki s Kranjskega, Štajerskega, Koroškega in z avstrijskega Primorja.

Pravica podeljevanja pristoji ustanovniku.

Prvo in drugo mesto od ljudske šole pričeni neomejene ustanove Matija Kodella letnih 105 K 93 stot. samo za ustanovnikove sorodnike iz hiš 19 in 20 v Dupljah pri Vipavi.

Prvo mesto ustanove glasbenega zaklada letnih 114 K, ki ni omejena na noben naučni oddelek, za uboge dijake, ki so zmožni glasbe ter si hočejo svoje glasbene znanosti popolniti.

Drugo mesto na gimnazijalne nauke omejene dijaške ustanove Dominika Repitšeha letnih 60 K. Pravico do nje užitka imajo dijaki sploh.

Pravica predlaganja pristoji graščini Vipavske skupno z ondota in župnikom.

Ustanova Janeza Salzerja letnih 210 K za uboge, na Kranjskem ali Primorskem rojene slušatelje gozdno tehničnega učnega tečaja na c. kr. visoki šoli za zemljedelstvo na Dunaju.

Pravica podeljevanja pristoji načelniku kranjsko primorskega gozdnega društva.

Četrto mesto na kakšen naučni oddelek neomejene dijaške ustanove Jožefa Schläckarja letnih 201 K.

Pravico do nje užitka imajo:

- a) Sorodniki ustanovnikov;
- b) v Kamniku rojeni dijaki;
- c) ubožni blagonravni dijaki sploh.

Prosileci za eno teh ustanov naj svoje skrstnim ali rojstnim listom, z ubožnim listom, z izpričevalom o cepljenih kozah, potem s šolskimi izpričevali o poslednjih dveh semestrih in, kadar prosijo za ustanovo iz nečloveškega sorodstva, z zakonitim rodovnikom opremljene, dokumentirane prošaje, ki morajo obsegati tudi napoved, če prosilec ali njegovi bratje in sestre že uživajo kakšno ustanovo ali drugačno podporo, najkasneje do 31. decembra 1902 vložiti na pristojnem šolskem ravnateljstvu.

Požar. V soboto popoldne je navstal požar v nekem blevu, ki je na zemljišču št. 4 v ulici Fabio Severo. Hlev in pripadajoče prostore ima v najemu tvalka I. B.üll. Požar, katerega so došli ognjegašci kmalu pogasili, ni napravil mnogo škode.

Dražbe premičnin. V torek, dne 16. dec. ob 10. uri predpopoldne se bodo vse narodne tuk. c. kr. okrajne sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: Campo S. Giacomo 8, hišna oprava; v Kolonji 202, hišna oprava; ulica Luigi Galvani 1, hišna oprava; ulica Poste 4, 2 stekleni omari s 160 knjigami; ulica S. Spiridione 8, hišna oprava; ulica della Pesa 4, hišna oprava; ulica Stadion 14, hišna oprava; v Rojannu 240, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včera: toplota + 7 uri jutraj 0.2 ob 2. uri popoldne 3.7 C. — Tlakomer ob 7. uri jutraj 770.4 Danes plim ob 7.23 predp. in ob 8.19 pop.; oseka ob 1.42 predpopoldne in ob 1.53 popoldne.

Društvene vesti.

Za »Božičnico« nabral je gosp. Maks Troha iz Kupra 15 kron 50 stotink, katere nam je poslal se sledečim dopisom vred:

Vled večkratnih prošanj in opominov od strani Vašega cenj. lista »Elinosti« do rad ljubov, kateri naj bi, če tudi še tako malim doneskom prispevali k »Božičnici« za naše bedne otroke, sklenil sem tudi jaz v to svrhu kaj žrtvovati.

Potrkal sem torej na rodoljubna srca svojih načelnikov oziroma kolegov, kateri so zložili po svojih skromnih močeh poslano svotico. Vsaj s tem ubornim darilcem hočemo za ta dan malo pripomoči do veselja — naši revni deci.

Darovali so sledeči gospodje:

Vardjan F. 1 K, Orel I. 1 K, nadstržarja; stražarji: Troha M. 1 K, Jelušič I. 1 K, Drašček Š. 1 K, Samec M. 1 K, Vižintin F. 1 K, Žukanik F. 1 K, Colja Š. 60 st., Kopačin F. 60 st., Puk I. 50 st., Ko-

ševar P. 40 st., Antih F. 40 st., Sever K. 40 st., Marušič I. 40 st., Furlan M. 40 st., Bakar M. 40 st., Balarin A. 40 st., Ferjančič I. 30 st., Kobalj I. 30 st., Bratkovič F. 30 st., Prišek I. 20 st.

Darovali so sledeče gospe: Vižintin A. 1 K, Bratkovič A. 30 st., Koševar M. 30 st., Troha A. 30 st. — Skupaj 15 kron 50 st.

Za »Božičnico« nabrali rodoljubi v kavarni »Commercio« 109 K 60 st. Darovali so sledeči: Venedig 1 K, R... 2 K, Ant nija Goljevšek 2 K, dr. Benkovič 60 st., Šorli 2 K, N. N. 1 K, Dolinar 1 K, Fab. 4 K, Girtler 1 K, N. 1 K, F. M. 4 K, Y. 1 K, Andreje 1 K, Baje 1 K, Ivan 1 K, Trn. 1 K, profesor Jesenko 10 K, N. Stepančič 4 K, Moravski 1 K, Franc Toros 2 K, Ignac Segal 5 K, prof. Gomilak 4 K, Franc Vidmar 3 K, N. N. 1 K, Ivan Gorup 2 K, Joško Cvek 1 K, Ante Kalister 10 K, Grebenč 1 K, dr. Rybář 10 K, dr. 1 K, I. Furlan 4 K, Cegnar 1 K, Krn 1 K, dr. Dolenc 1 K, delavec 40 stot., Umek 1 K, Candolini 3 K, dr. Rosany 2 K, Štefanuti 1 K, dr. Cikovič 5 K, Fanta 1 K, dr. Abram 5 K, Fran Zelen 1 K, P. B. 1 K, J. P. 1 K, A. P. 1 K, Zink 60 stot. — Skupaj K 109 60.

Za žensko podružnico družbe sv. Cirila in Metodija v Rojannu nabrala je vesela družba v Pertotovi hiši v Rojannu 2 K 20 stot.

Za svetoivansko podružnico družbe sv. Cirila in Metodija nabralo se je na Martinovem večeru v »Narodnem domu« pri sv. Ivanu 38 kron.

Za isto podružnico nabralo se je dne 14. t. m. v »Narodnem domu« pri sv. Ivanu 2 K 82 stot.

Vesti iz ostale Primorske.

× Reci mu, da ti ne poreče! Tega pravila so se držali dopisniki v včerajšnji številki v znanem čifutkem glasilu tržaškem.

Pripovedujejo ia klevetajo, da so dijaki hrvatskega gimnazija v Pazinu nrezali v klopi javnega vrta razne napise, proslavljajoče Hrvatsko in Rusijo, ja žaleče italijansko narodnost. Potem da so raztrosili po mestu na stotine lističev v belo-modro-rudečih barvah z napisi »Živela Hrvatska« in z insulti na italijansko narodnost.

To je seveda le primerna introdukcija klevetanju, ki ima slediti. Ko se je namreč — tako pravijo obrekovalci — slutilo, da bo pozvana pozornost namestništva in deželnega šolskega sveta na te dogodke, je bilo nasvetovano s hrvatskim dijakom, naj raztrosijo lističe v belo-rudeč-zelenih barvah, z očitnim namenom, da bi krivda padla na italijanske dijake. Dva italijanska dijaka da sta bila napadena od hrvatskih dijakov, a eden prvih da je bil vržen ob tla!

Tako pišejo iz Pazina v čifutsko glasilu, o čemer pa je kar prijeti z roko, da je vse zasukano po tistem znanem pravilu: reci mu ti, da ti ne poreče on!

Komu hoče pripovedovati »Piccolo«, da bi siromašni in skromni hrvatski dijačiči, ker došli večinoma iz dežele in iz skromnih kmečkih sel, metali po mestu lističe v italijanskih barvah?! Skrajna perfidija pa je, ako namiguje »Piccolo«, da »se« je to svetovalo dijakom! Kdo je svetoval? Zakaj ne govori jasneje? Kdo je svetoval? Komu velja obdolžitev? Saj italijanski listi nikdar ne štedijo hrvatskih in slovenskih imen in oseb, ako le kaj vedo! Stvar je preprosta, tako, da lažnjivi dopisniki ne morejo nič povedati, ker nič ne vedo! Izmislili so si kleveto, ker nočejo pokriti kako lastno lumparijo! Reci mu, da ti ne poreče! Namen, ki ga podtikajo hrvatski strani, vodi njih same! Sled za trositelji lističev v italijanskih barvah hočeje izbrisati! Mi ne zahtevamo od naših dijačičev nič družega, nego da se pridno uče, da bodo kdaj koristili svojemu narodu! Za vsakdanje narodne in politične borbe naj se ne brigajo! To naj puščajo, to je stvar družih.

Kako drugače dela italijanska stranka v tem pogledu, o tem se lahko prepričamo sleherni dan iz italijanskih listov in o tem pričajo dogodki slehernega dne na raznih šolah. Javna vzgoja italijanskem taboru je taka, da tudi v nežna srca mladine kaplja dan na dan strup mržnje in narodnega sovraštva.

To so notorične stvari, katerih nam ne utaje Italijane, tudi če se še bolj derejo po tistem znanem pravilu: reci mu ti, da ti ne poreče on!!

× **Delavec poštenjak.** Te dni je našel užigalec svetilk na kolodvoru južne železnice v Gorici 380 kron. Hitro je zafel poizvedovati, kdo da bi jih bil izgubil. Ko je pa dotičnega našel in je ta bil neki italijanski delavec, ki se je vračal s svojo družino z dela domov v Italijo, izročil mu je užigalec denar, ne da bi od njega zahteval ali vsprejel najdenino.

× **Političen obhod** bohinjske železnice prga prične, kakor smo že sporočili, 15. t. m. ter bo trajal do 22. jan. 1903. Opozorjamo o tem vse prizadete posestnike in druge interese, naj se oglašajo pri komisiji po potrebi jasno in določno s svojimi zahtevami in željami, kajti ta politični obhod je velevažen in pozneje marsičesa ne bo možno več popraviti, ako se prizadeti ne pobrigajo pravočasno na obhodu. Po drugi strani pa priporočamo prizadetim tudi, da ne delajo sitnosti komisiji, marveč se z lepa dogovorijo o tej ali oni reči. Le tako je mogoče storiti kaj v splošno dobro.

× **26 ur igral na klavir.** V Gorici je nastopil v gledališni dvorani neki Kamilo Baucis, ki je igral na klavir od 8. ure zvečer v soboto do 10. ure zvečer v nedeljo. Ob 6. v jutro v nedeljo je pil črno kavo. Potem je nadaljeval igro do 2.55 pop. Ta čas ga je preiskal dr. Brama, ki je konstatiral, da je v njem vse v redu. Potem je spil zopet malo črne kave in še eno marmalade ter igral do 10. ure zvečer. Žila mu je bila v tem času 120 v minuti. Igra se je vršila ves čas pod strogim nadzorstvom. Baucis je šel sedaj na Ogrsko, kjer se misli predstaviti z igro 36 ur neprestanega igranja.

× **V Opatiji** je bilo od 1. septembra 1902. pa do 10. decembra 1902. 5321 oseb. Od 4. decembra 1902. pa 10. decembra je prirastlo 138 oseb. Dne 10. decembra 1902. so bile navzoče 703 osebe.

Iščerjo prijateljstva... — »Jedinstvo« piše: Te dni je »Piccolo« nekaj blebetal, kako potrebno bi bilo, da bi v Istri Slovenci in Hrvatje živeli z Italijani v prijateljstvu. Zgrešil je adreso, kajti moral bi bil reči, da bi Italijani morali živeti v prijateljstvu z našim narodom! Oni so, ki izživljajo, oni so, ki odrekajo našemu narodu vsako pravico, naš narod pa se bori za svoje, dokler mu je glava na ramezu. Ali tudi to je važno od »Piccola«, ker se vidi, da so Italijani malo v skrbeh. Istra se budi. V Istri je narod šil in zdrav. Danes, jutri, ko si pridobi inteligence, bodo Italijani morali stopiti se sedanje višine. Tam je sedanji razvoj kakor je bil nekaj v Dalmaciji. S početka niso hoteli ni čuti o Slovanih, pozneje so jih priznavali, pak so jim delili mrvice, a ko se je naš narod vzbudil, poskušali so mu udušiti zavest, in ko tudi to ni bilo mogoče, pozivljali so ga na kompromise, a ko jim ni pomoglo tudi to, proglašali so sami sebe za Dalmato-Slave, pak, ko jim slednjič tudi to ni hasnilo, so se proglasili za Italijane puro sangue in se stavili vladam na razpolago.

V Istri je isti razvoj — a mi pravimo, da je dobro tako, kakor gre. Hujega ne morejo storiti našemu narodu, nego mu delajo, a on se vendar drži in napreduje. Naj gre torej le tako; ako se plašijo čega, morejo samo vprašati za mir in Hrvatje in Slovenci Istre se odzovejo, ali pod pogojem, da se faktični večini prizna večina (kajti, ako nam je ne priznajo Italijani, donese nam jo ča) in da se mir pod pogoji raztegne tudi na Slovence v Trstu.

Postanejo že bolji ti Italijani.

Vesti iz Kranjske.

* **Trtno uš** so zasledili v občini Šturje. Vlada je prepovedala iz nje izvažati trte in druge stvari, ki so sumljive, da razširjajo bolezen.

* **S postelje padla in umrla** Starinaria Terezija Vidmarjeva na sv. Jakoba obrežju v Ljubljani je po noči padla iz postelje in se o tem tako potresla, da je kmalu na to umrla. Vidmarjeva pa je bila že bolna.

* **25 let nepretrgoma na slovenskem odru.** Dne 10. decembra je minilo 25 let, odkar gospod Anton Cesar (pod imenom Danilo) nastopa na odru slovenskega gledališča, v Ljubljani. Danilo je nastopal v najrazličnejših ulogah in mnogi častni večer je

slovenski oder doživel po njegovi znatni zaslugi: »Slovenec« povdarja, da je g. Danilo prvi in edini slovenski gledališki igralec v Ljubljani, ki je vseh 25 let nepretrgoma sodeloval na slovenskem odru. Čast in hvala g. Danilu v imenu slovenske umetnosti!

Vesti iz Štajerske.

— **Deželni odbor štajarski in Slovencei.** Ta deželni odbor je izvršil sedaj 9 uradniških imenovanj in med temi ni — nobenega Slovence. V spričo dejstva, da je tretjina dežele slovenska, kriči popred omenjeno dejstvo štajarskim Slovincem: proč od Grada!

— **Zanemljiva razsodba okrožnega sodišča v Celju.** Na imenovanj Velikanstva cesarja so imeli seveda tudi v Celju slovensko službo božjo. Med zastopniki oblasti oziroma korporacij sta bila tudi veleznani in vele — slavni tečajni podžupan Rakusch ter dr. Dečko. Poslednji v imenu okrajnega zastopa. Ker pa je poslednji našel odločeni mu prostor blizu župana.

To je kulturni g. Rakusch imenoval »verfluchte Frechheit«: proketo predrznost. Ali prosimo: to si je dovolil Rakusch, v cerkvi, na po-večenem kraju, med službo božjo za cesarja in na glas vspricho mnogih odličnjakov!!

Dr. Dečko je tožil in okrajno sodišče je obsodilo Rakuscha na 20 K globe. Obsojeni je rekuriral in okrožno sodišče je razveljavilo prvo obsodbo, izreka, da omenjeni izrek podžupana Rakuscha v cerkvi in povodom cesarske maše ne pomenja nika ke žalitve za dra Dečka!

»Stilsteierische Presse« pripominja:

»Tu se vidi, kaj vse sme nekažnjeno storiti kakov seljski podžupan mal cesarsko mašo! Seveda bi se kdo drugi motil, ako bi o kaki prihodnji cesarski maši hotel posnemati ta lepi izgled gospoda Rakuscha ter na jednaki moški način v poveljanje slovenske službe božje zaklikati take besede globoko sovražljenu političnemu nasprotniku! Kajti ni vsake podžupan v Celju, in ne bi mogli vsikdar soditi sodniki, ki bi se prihrulili pravnemu nazoru sedaj sodivšega vsklicnega senata, ampak bi drugi sodniki utegnili meniti, da nazor sedanjega prvega sodnika bolj odgovarja zakonu, in potem bi moral tak gospod ali šteti kronice ali iti pod ključ.

— **Ne obupajmo.** Tako kliče »Domovina« narodu na Štajarskem. V dotičnem članku piše:

»Kdor bi skušal ljudstvo begati, da obupa nad mogočo zmago, zakrivil bi neodpustno izdajstvo nad narodom. Zato pa je treba nevtrajnih in res idealnih voditeljev, ki ob nobeni priliki niti z mišico na obrazu ne mignejo, ako bi res bila nevarnost velika, položaj obupen. Ljudstvo ne sme nikoli poznati brezupa, kajti kakor hitro se je ta vcepil v vrste narodnih bojevalnikov, je poraz tudi že skoraj neizogiben. Nasprotno pa se omeši še tako močan nasprotnik, ako ljudstva ni zaupustila navdušenost.

Na to navaja izgled naše tužne Koruške.

»O nekem koroškem voditelju se je pripovedovalo, kako se je javno izražal o obupnem položaju koroških Slovencev ter izrekel, da je ohranitev slovenske narodnosti na Koroškem zelo dvomljiva. In kaj se je zgodilo? Nasprotniki so porabili ljudsko obupanje, napeli vse sile in prodrli na vsej fronti. Slovenci so zgubili dva mandata, a to enega v najbolj močni slovenski postojanki, v velikokoroškem okraju. In ali je končno čutilo, da je ljudstvo v tem okraju obupalo, ko mu je že imenovan voditelj kakor edini narodni kandidat podal v svojem oklicu tako vzpodbujajo.

»Če me ljudstvo voli, bom delal, kar za morem; če me ne voli, bom Boga hvaležen, da me oprosti velike skrbi.« Ljudstvu se je smilil tak neodločen kandidat ter se je dalo pregovoriti za nemškutarskega moža, ki je imel polna usta koražje in obljub.

Za tem pripoveduje celjsko glasilo, s kakim hrupom in kako samozavestno je bil nastopil na Spodajem Štajarskem zloglasni »Štajerec«. Za listom so bili združeni štajarski nemškutariji. Ta mobilizacija jih je stala mnogo denarja.

Voditelji štajarskih Slovencev niso prezrli nevarnosti, ali svoje bojzani niso kazali narodu. Narodu treba kazati vedno lice. Posledica tekemu vedenju je bil lep vseh na volitvah v kmečkih občinah.

»Zmago nam je prinesla vera v se in v našo bodočnost. Ako bi bili le tarnali in obupavali, zbegali bi si bili volice, katere bi potem zajela nasprotna stranka, kakor se je to zgodilo na Koroškem.«

»Da, trditi si nismo, da je celo ravno borba z raznimi spletkarjami nasprotnika utrdila v našem ljudstvu narodno zavest. Pri narodih, ki imajo v sebi dovolj moralno moči in zaupanja, se je to vedno opazovalo. Ali bi si bili slovanski narodi na Balkanu priborili kdaj zopet svobodo ter si ustanovili lastne države, ako bi bili Turki z njimi lepo postopali? Ne, ravno turška krutost jim je pripomogla k temu. Le v vednem boju s krvoločnim tlačiteljem so si ohranili spretnost in justvo. Ravnotako si tudi pri nas nemškutarstvo s svojimi nasilstvi vzgaja v nas zmagovalce.«

Razne vesti.

Mali vzroki, velike posledice. Iz Podgorca na Hrvaškem javljajo, da je tamokšnja poštarica, gospica Milka Bogovac, umrla na veletragičen način. — Pred nekoliko dnevi se je bila urezala s steklom. Neznatni rani na desni roki ni pripisovala nobene važnosti, ali kmalu se je pokazalo, da je kri zastrupljena. Zdravnik jej je svetoval, naj si da odrezati porezani prst, ali ona ni hotela privoliti v to. Stanje se je jej hitro slabšalo in dne 6. t. m. je revica umrla vsled zastrupljenja.

Loterijske številke, izrečane dne 13. decembra:

Trst	63	86	51	36	41
Line	42	30	76	16	54
Imenost	17	45	36	90	22

Družbi sv. Cirila in Metodija so me seca novembra poslal prispevke p. n. gospoda in društva: Uredništvo »Slovenec« 69-80 K, upravništvo »Slov. Naroda« 36-60 K, adj. Drag. D. lene na Dunaju 1 K, župnik Ivan Sakser v Hotedršci 10 K, klčsar Al. Vodnik v Ljubljani mesto venca + Frane Matijanu v Šiški 10 K, nadučitelj Al. Trobej v Št. Ilju pri Velenju 10 K, kapl. c. B. r. Salamon pri Sv. Trojici v Halozah 2 K, župnik P. Šveglj v Movražu (Istra) 15 K, društvo slov. advok. in not. uradnikov v Celju 50 K, Fr. Košar v Žilenu zbirko 2 K, župnik Ant. Vraz pri sv. Antonu v Slov. goricah zbirko 5 K, znanci na Reki mesto venca + glč. M. Črne 12 K, župnik J. Zupančič v Litiji dar neimenovane 6 K; podružnice: ženska v Št. Juriju ob juž. žel. 65 K, v Ptuj 40-10 K (po Sl. N.), ženska v Idriji 68 K, prva ljubljanska po prof. dr. Iv. Svetini udnine 86 K in Ciril Metodijevoga daru 17 K, združene podružnice v Ribnici in Velikih Laščah dohodek veselice 100 K (po »Sl. N.«), ženska v Kamniku 126 30 K, ženska v Prva čini 20 K, v Medgorjah (Kor.) po župniku M. Rieplu udnine 16 K in na shodu nabranih 32 K; darove Muhorjanov so poslali: Jos. Levičnik v Železnikih 4-40 K, Režika Sterle v Gorjah 15 K, Rateče nad Kranjske goro 5 K, župnik Ign. Okorn v Senožečah 4-20 K, prof. dr. Iv. Svetina v Ljubljani 6-30 K, župnik Vine. Gršek na Vranskem 20 K, žup. Jos. Atteneder na Polzeli 8 K, kapl. Ant. Strgar v Laškem trgu 3-60 K. — Družba je imela meseca novembra 866-20 K dohodkov in 898-79 K stroškov; neplačanega dolga za isti mesec pa je še 1256 28 kron.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metodija.

Brzjavna pročila

Cesar Fran Josip grofu Bülowu.

DUNAJ 14. (B.) Njeg. vel. cesar je podelil državnemu kancelarju, grofu Bülowu, svojo podobo v priznanje njegovih zaslug za obnovljenje trozveze.

Čestitke in odlikovanja grofu Bülowu. DRAZDANI 14. (B.) Kralj je častil državnemu kancelarju, grofu Bülowu, na rešitvi tarfne predloge.

BEROLIN 14. (B.) Cesar Viljem je podelil državnemu kancelarju, grofu Bülowu, verižico k redu Hohenzollerncev, Posadovskemu verižico k velikemu križu rubečega orla, Tielmannu red rubečega orla prve vrste, Riechthoffu kronski red prve vrste.

Pogodba med Avstrijo in Ogrsko. BUDIMPEŠTA 14. (B.) Ogrska korespondenčna pisarna javlja z Dunaja: Ministerski predsednik pl. Szell je došel semkaj.

Njega potovanje na Dunaj je v zvezi z ne-rešenimi gospodarskimi vprašanji. Predpogodbe je bil ministerski predsednik vsprejet od cesarja v avdijenci, ki je trajala skoraj poldrugo uro. Na to je Szell vsprejel dr. Koerberja. Popoldne pa je prvoimenovani konferiral z ministrom za vnanje stvari, grofom Geluchowskim, in je za tem vnovič vsprejel dra. Koerberja.

Velik požar.

KIJEV 15. (B.) Lebedinova sladkorna tovarna Aleksandrovske delniške družbe je zgorela. Škoda znaša nad milijon rubljev.

Avstro-ogerski poslanik v Petrogradu.

PRAGA 15. (B.) Avstro-ogerski poslanik na ruskem dvoru, baron Oerenthal, je došel semkaj.

Deželni zbori.

DUNAJ 15. (B.) Jutršnja »Wiener Zeitung« objavi cesarski patent, ki sklicuje deželne zборе in sicer: Nižavstrijskega na dan 19., Moravskega na dan 20., Gorenje Avstrijskega, Goriškega, Predarlškega na dan 22., Istrskega na dan 27., Češkega, Galijskega, Štajarskega, Solnograškega in Šlezjskega na dan 29. decembra.

Dogodki v Venezueli.

LONDON 15. (B.) Ruterjeva pisarna javlja iz Caracasa: Predsednik Castro je zopet spremenil svoje vedenje ter je odredil, da se represije zaustavijo in da se angleški in nemški železniški družbi povrne nje lastnina.

Ruski minister za vnanje stvari pride na Dunaj.

DUNAJ 15. (B.) »Polit. Correspondenz« je izvedela iz Petrograda: Grof Lamsdorff, ki stoji na čelu ministertva za vnanje stvari, ni imel še prilike, da bi se poklonil cesarju. Zato pride na Dunaj, da se predstavi istemu.

Cesar Fran Josip.

DUNAJ 15. (B.) Cesar Fran Josip je prišel danes popoldne iz Št. Štefana na cesarski dvorec.

Jubilej terezijanske akademije.

DUNAJ 15. (B.) Iz Wiener Neustadta javljajo, da je povodom 150 letaega jubileja terezijanske vojaške akademije, došel tjakaj nadvojvoda Fran Ferdinand kakor zastopnik cesarjev. Prišel je tudi vojni minister. Vojni minister in poveljnik akademije sta položila krasne vence na vznožje spomenika Marije Terezije. Na slavnostnem obelu je na vojvoda napil cesarju. Nadvojvoda se je popoldne povrnil na Dunaj.

Zlat prstan z briljantom

se je našel pred nekoliko dnevi v »Trgovinski kavarani«. Kdor ga je zgubil, naj se oglasi pri lastniku kavarane.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadruga v Gorici (Solkan)

vpisane zadruga z omejenim poročtvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)

št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidnost zjamčena, kajti las se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, modern sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačen.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

— T R S T —

TOVARNA:	ZALOGA:
Via Teza,	Piazza Rosario št. 2
vogal	(šolsko poslopje)
Via Limitanea	In Via Riberge št. 21

Telefon št. 670.

Velik izbor, tapetarij, srecal in slik. Iz-
vraje narečbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

LUSTROVANI CENIK KASTONI IN FRANKO

Predmeti postavio se na pa ogorod
ali železnico ranko.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Za božična in noveletna darila!

Došel je velikanski izbor

prtov za obedovalno mizo in desert; žepnih rut; brisalnikov, nogavic, tapetov vseh vrst po najzmernejših cenah v zalogo prtov in bombaževin tvrdke

Peter Klansich

Piazza nuova (ex Gadola) št. 1.

Velika prodaja za Božič in novo leto.

Henrik Preuer

Trst, Via Nuova šte. 18.

Tovarna pohištva od bambusa, fušpana in vrbja.

Popolne oprave, najbolj pripravne za darove kakor: stolice, naslanjači, etažere, mizice, španske stene za peči ali proti prepihu itd. itd.

Najzmernejše cene.

Paglianova pijača

prof. Ernesta Pagliano

nečak pokojnega profesorja Hieronima Pagliano

je bilo predloženo zdrav. vodstvu min. za notranje posle v Rimu, koje je dovolilo razprodajo. Odlikovano na narodni farmacevtski razstavi 1894 in na higijenični narodni razstavi 1900 z zlatimi kolajnami.

Ogibajte se vedno ponarejanj in zahtevajte vedno izdelke, koji nosijo na lončku in ovitkih našo varstveno znamko.

Naročbe je naslovljati na tvrdko

Prof. Ernest Pagliano, Napoli, Galata San Marco šte. 4.

Pri svetem Antonu Padovanskem.

Prva zaloga cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Muda vecchia št. 2. (za mestno hišo).

Dobi se bogata izbira pianet, calmatik, pluvial, humeral, r. ketov, kvadratov, kolerjev, Lee, jrcikov, misak, v. brevirjev, ritua ov, dimpov in n. številno naloznih različni fino vezanih knjig, sv. črtikov, križev, svetilnic, keliho, pihorjev se srebrno kup.

Jedina zaloga za celo Primorje k pov. v vsaki vrstni velikosti in kvaliteti, umetniško delo v. omnenkem kertonu, priporočljivih po. ebno za vlažne cerkve.

Zaloga sveč in čistega čebelnega voska kakor tudi mišane sveče in II. vrste por. v. v. v. in svetelj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvrtic in vsakovrstnih drugih del, s. adaj, čih k. b. gočastju, izv. šijo se v. z. enja (ricami) na finjša za za. tave, pregrinjala idr.

Popravlja se vsakovrsne stvari za ceno, pri kojej je izključena vsaka konkurenca.

Naročitve se izvršijo točno in hitro.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Z odličnim spoštovanjem

Anton J. Vogrič.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

prporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljše in trpežno pohištvo, bodisi svetlo ali temno politirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali poprave, krtere izvrši v najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na dežel: v zmislu gesla: Svoji k svojim!

Pripravno božično darilo!

Srečkanje nepreklicno

15. januarja 1903.

Glavni dobitek

kron 40.000 kron

Srečke društva za umetno obrt

(Kunstgewerbe-Verein)

po 1 krono

priporočajo:

Josip Bolaffio, Mandl & Co, Mercurio Triestino, Ig. Neumann, Henrik Schiffmann, S. Tavella, Figli di O. Zucullin v Trstu

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižji ceni. Za enkratno insercijo se plača po 2 stot. za besedo: za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 20 K. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 60 stot.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah. **Perhauc Jakob** ulica delle Acque 12 Zaloga vsakovrstnih vin in butelik. Postrežba točna, cene zmerne.

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svojo kavarit o „Commercio“ kjer je shajališče Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

OBUVALA.

— Dobro jutro! Kam pa kam?

— Grem kupit par čevljev!

— Svetujem Vam, da greste v ulico Riborgo št. 25 po domače k Pierotu. Tam vdobite vsake vrste obuvala za moške, ženske in otroke. Isti popravlja male stvari brezplačno ter sprejema naročbe vsakovrstno obuvalo na debelo in drobno.

Lastnik: Peter Rehar.

Spoštovane slovenske gospodinje
Zahtevajte pri svojih trgovcih

novo

Ciril-Metodijevo

cikorijo.

Obuvala!

Pri Pepetu Kraševcu

zraven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. šolo)

Bogata zaloga raznovrstnih obuval za gospode, gospe in otroke.

Poštne naročbe se izvrše takoj. Pošiljave so poštne proste.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter se izvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča

Josip Stantič čevlj. mojster.

Zalagatelj uradnikov in uslužbencev konsumnega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in c. kr. generalnih skladišč; nadalje stražnikov c. kr. javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr. piv. avstr. Lloyd.

Na prodaj.

je površna suknja, mantalja, obleke za gospe in pohištvo. Več se izve pri upravi „Edinosti“.

Velikanski izbor raznega pohištva

spalne in jedilne sobe, svetlo ali megleno politirane.

Bogat izbor

divanov, okvirjev, ogledal, stolic, stenskih ur

se rahaja v dobroznani

zalogi pohištva

Rafael Italia

Trst - ul. Malcanton št. 1. - Trst

Čast mi je raznaniiti p. n. sl. občinstvu mesta Trsta in okolice, da sem te dni otvoril zalogo dalmatinskih naravnih vin. Prodajam po zmernih cenah na debelo in v drobno. Zbogga se nahaja v hiši **Emila grofa Alberti-ja**, ulica Ghega št. 8 zadej na d. oriš u.

Namizna vina, črna, bela „Opollo“ (schilcher).

Prodajam tudi naraven in pristen tropinjevec in olje.

Ker so naša dalmatinska vina ne samo na glasu kakor izvrstna, ampak se znamenita, tudi kakor okrepljajoča za bolnike in malokrivnike, nadejam se za trdno, da me bo sl. občinstvo najmnogostevljeje počažalo se svojimi naročbami ter stem vršilo naše narodno geslo: **Svoji k svojim!**

Odličnim spoštovanjem

Matko Pač.

„Slovanska knjižnica.“ Do-lej izšlo 114 temigrfa L. T. s. e. g. VSTAJENJE, str. 776. cena K 3-20. Roman F. Becić. KLEIEV NEZVEŠTOBE, str. 608. cena K 3-20. — Naročniki dobivajo po 30 vin. snopič franco.

„Knjižnica za mladino.“ Išlo 28 trdo vezanih knjig.

„SALONSKA KNJIŽNICA“, izšle št. r. knjige.

„SVEGOVNA KNJIŽNICA“, izšle tri knjige.

„VENEC SLOVANSKIH POVESTI“, izšlo sedem knjig.

Naročila sprejema založarna

„Goriška tiskarna“ A. Gabršček v Gorici.

V TRSTU prodaja prvo dvoje: Tobakarna M. LAV-RENCIČA nasproti veliki vojašnici.

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda

za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 1/4%	30-dnevni odkaz 2 1/4%
30- " " 3 1/4%	3-mesečni " 2 1/4%
	6- " " 2 1/4%

za pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takaj v krepot z dnem 24. junija, 28. junija in odnosno 20. avgusta t. l. po dotičnih objavih.

Okrožni oddel.

v vredn. papirjih 2% na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvo, Tropav, Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec, Sibinj, Inomostu, Czevec, Ljubljano, Linc, Olomcu, Reichenberg, Saaz in Solnohrad, brez stroškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1% provizije.

Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predujmi.

Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.

Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohrano.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati darbrni denar, zlati avstrijski bankovci itd. po pogoib

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem odprl

gostilno

v ul. Belvedere št. 23 B.

Točil bom izvrstna in pristna vina, in sicer **dalmatinsko vino po 32 nvč.**, **istrski refošk po 36 nvč.**, **belo vipavsko po 40 nvč.**

Kuhinja bo vedno preskrbljena z dobriimi jedili.

Priporočam se za obilen obisk

Fran Valetič.